

Podmínky pro práci učitelů se za 30 let nezměnily

Co přináší dnešním školám podpora z Evropských fondů, jaké nároky jsou dnes kladeny na učitele a jak vnímá společné vzdělávání ředitelka božkovské ZŠ Hana Stýblová, se dozvíte z následujícího rozhovoru.

Ve školství působíte více než 30 let, máte řadu praktických zkušeností. Srovnáte-li vzdělávání ve školách na začátku své kariéry s dnešními přístupy a orientací na rozvoj individuality žáka, vidíte v tomto ohledu nějaký významný posun?

Individuální přístup k žákovi jako osobnosti jsem vnímala vždy stejně, to znamená pomoci tam, kde je potřeba – ať již se jednalo o podporu nadání nebo podporu při některé z poruch učení. Pochopitelně se za celou moji pedagogickou kariéru měnily pod-

kteří potřebují pomoc jiného pedagogického pracovníka, nejčastěji asistenta pedagoga, a to je také oblast, která se významně změnila. Učitel musí spolupracovat, mění styl výuky a náročnější jsou pochopitelně i přípravy na výuku. A jsme zase u podmínek pro učitele a role státu. Stát přijal nový systém pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ale podmínky pro práci učitelů zůstávají stejné – stále jsou třídy příliš početné, změnil se systém výkaznictví a narůstá administrativní činnost.

Mgr. Bc. Hana Stýblová, ředitelka ZŠ a MŠ Plzeň – Božkov, prezidentka Asociace ředitelů základních škol. V roce 2016 dostala Medaili MŠMT 2. stupně za vynikající pedagogickou činnost. Škola se pod jejím vedením stala kvalitní a moderní vzdělávací institucí, která se zapojila do mezinárodních projektů a pořádání kulturních i společenských akcí pro rodiče a veřejnost.

mínky pro individuální přístup. Nejvíce se rozvíjely učební pomůcky. V začátcích jsem si musela materiál do výuky vyrábět, přípravy se skládaly ze stříhání, lepení apod. Dnes mají učitelé daleko více možností, kde hledat materiály do výuky, využívá se také IT. Je daleko více možností, jak žáky motivovat k učení a nabízet jim různorodé činnosti. V této oblasti lze hovořit o významném posunu. Příliš se však nezměnily podmínky pro práci učitelů. Individualizace se posunula z potřeby učitele (která doufám zůstala) k diktátu rodiče a státu. Řada rodičů se domnívá, že výsledky vyšetření z pedagogicko-psychologických poraden jsou hlavně o podpoře školy, a často zapominají, že základní byl a vždy bude význam a pomoc rodiny. Přesto učitelé individualizují výuku, do tříd dnes přicházejí i žáci,

Jak vnímáte přínos OP VVV pro české školy? Například podporou tzv. šablon?

OP VVV a tzv. šablony pro školy vnímám jako pozitivní, i když by pro školy a hlavně pro ředitele bylo příjemnější, kdyby finanční prostředky do školy přicházely přímo, protože projekty jsou vždy časovou zátěží. Ale chápeme, že systém a šablony byly, tentokrát i pro mateřské školy, připraveny tak, aby školy mohly řešit v souvislosti se změnami školského zákona i personální otázky – chůvy v mateřských školách, školní asistenty pro zvládnutí administrativní nebo organizační náročnosti a speciální pedagogy nebo psychology do školních poradenských zařízení. Šablony jako celek jsou nastaveny právě pro zvládnutí a podporu dětem se speciálními vzdělávacími potřebami

a pro děti ohrožené školním neúspěchem.

Vaše škola si také podala žádost o podporu, právě do šablon. Jaký přínos budou mít šablony konkrétně pro vaši školu?

V našem projektu jsme využili školního asistenta, kde vidím právě možnost ulevit škole v administrativní zátěži a koordinaci procesu v rámci poskytování podpůrných opatření. Hlavním výstupem vedle podpory žákům je podpora učitelům. Předpokládám, že po ukončení šablon budou učitelé umět lépe týmově pracovat, nebudou se obávat vzájemných hospitací, budou společně promýšlet postupy práce s žáky, kteří vyžadují podpůrná opatření, více se rozvinou nové metody výuky v matematice. Učitelé budou podpořeni i ve využívání metody Integrované výuky předmětu a cizího jazyka (CLIL) a v dalším vzdělávání v oblastech, na které je projekt zaměřen.

Jste nejen ředitelkou božkovské školy, ale i prezidentkou Asociace ředitelů základních škol. Zajisté na vašich setkáních také hovoříte o výzvách z OP VVV. Jsou vaši kolegové nakloněni tomuto způsobu podpory pro rozvoj jejich škol?

Jak jsem již říkala, ředitelé by jistě uvítali méně šablon, projektů, grantů apod. Ale protože finanční prostředky musíme získávat tímto způsobem, připravili jsme pro ředitele v rámci valné hromady asociace informační seminář. Seminář byl připraven ve spolupráci s MŠMT vloni v říjnu. Cílem mělo být zabránit obavám ze šablon z OP VVV. Ředitelé přijímají šablony jako celkem jednoduchý projekt, pomocí kterého mohou rozvíjet některou z oblastí ve škole, ale oproti šablonám z OP VK na počátku ředitelé neměli včas

finanční prostředky, což způsobilo problémy hlavně u personálních šablon. Zpočátku si museli zvyknout i na nový systém, který je proti Benefitu méně uživatelsky příjemný.

V dnešní době je důležité zapojit také rodiče žáků do aktivit školy. Vítají tuto možnost rodiče kladně, či se vymlouvají na nedostatek času? Mají vůbec zájem spolupracovat se školou?

Určitě spolupráci školy a rodiny vnímá většina rodičů pozitivně. Ale když přijde na konkrétní akci, kdy mají přijít do školy, aktivita klesá. Víím, že školy ze šablon pořádají aktivity pro rodiče se zajímavými tématy, avšak mají problém s účastí. I my jako škola jsme si tuto aktivitu vybrali, tak uvidíme, jak se naši rodiče zachovají, ale myslím, že nijak odlišně od ostatních škol. Rodiče navštěvují řadu akcí, které školy pořádají, ale většinou se účastní s dítětem, ostatní akce časově nestíhají.

V současnosti je kladen důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků, jejich osobnostní rozvoj a sdílení zkušeností. Není to pro pedagogy a učitele zátěž navíc?

Mohou to chápat jako zátěž tam, kde k výběru šablon nebyli přizváni. V souvislosti s učitelskou profesí však nemůžeme mluvit o zátěži týkající se dalšího vzdělávání a rozvoje učitelských kompetencí. Součástí naší profese je soustavné vzdělávání se. Zde je role ředitele nezastupitelná a musí být příkladná.

Zvolila jste si práci pedagoga jako životní poslání?

Jako poslání ne, ale jako povolání, práci, kterou chci dělat. Prošla jsem si několika životními etapami, které chtěly rozhodnout o tom, že toto povolání nebudu dělat. Nepovedlo se a učím přes 30 let a stále ráda. Stejně ráda dělám ředitelku školy.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

